

ANNA ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Το κορίτσι
πίσω από την αυλαία

ΚΕΔΡΟΣ

Άννα Λυμπεροπούλου: *Το κορίτσι πίσω από την αυλαία*

ISBN 978-960-04-5017-0

Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη
Επιμέλεια-Διόρθωση: Βάσω Παπαχρήστου
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© Άννα Λυμπεροπούλου, 2019

© Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε., 2019

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

στον Βασίλη και στον Βασίλη

Ντεπί

Παρίσι, 1959

Ο μεσιέ Κλοπάρντ τράβηξε για χιλιοστή φορά το μεταξωτό μανίκι του και κοίταξε το ρολόι του με απόγνωση. Ο πανικός που επικρατούσε στο κεφάλι του συγκρινόταν μόνο με τον πανικό που αντίκριζε γύρω του. Ο θίασος βρισκόταν σε υστερία. Οι τεχνικοί του θεάτρου είχαν εγκαταλείψει τα πόστα τους, εξανεμίζοντας και την τελευταία του ελπίδα ότι η κατάσταση θα μπορούσε να επανέλθει στο κανονικό. Η Κλοέ είχε ξεσηκώσει όσους είχε βρει μπροστά της και και είχε ξαμοληθεί μαζί τους γύρω από το τετράγωνο, στους παράπλευρους δρόμους και στη γέφυρα. Είχαν γυρίσει άπρακτοι. Και, τότε, εκείνη, λαχανιασμένη από το τρεχαλητό και πνιγμένη στα αναφιλητά, είχε καταρρεύσει στην αγκαλιά του, γεγονός που ο μεσιέ Κλοπάρντ είχε βρει ιδιαίτερος ανησυχητικό, δεδομένου ότι η Κλοέ τον απεχθανόταν. Ήταν πια σίγουρο. Όλα είχαν καταστραφεί.

Κι όμως, λίγες ώρες νωρίτερα, η ζωή υποσχόταν τόσα πολλά. Είχε ξεκινήσει ωρίς το απόγευμα από το διαμέρισμά του, καλοφαγωμένος και κεφάτος. Είχε επιλέξει να κάνει με τα πόδια τη διαδρομή έως το θέατρο απολαμβάνοντας το ανοιξιάτικο Παρίσι. Και, φτάνοντας στον προορισμό του, είχε νιώσει τη μεγαλύτερη ικανοποίηση της ζωής του.

Η ουρά μπροστά στα εκδοτήρια της οδού Ροντιέρ ήταν τόσο μεγάλη που έφερνε έναν γύρο το τετράγωνο. Το πολύχρωμο

πλήθος των Παριζιάνων που περίμενε στωικά για το πολυπόθητο εισιτήριο αυξανόταν, καθώς πλησίαζε η ώρα της πρεμιέρας. Το σχέδιό του είχε πετύχει, αυτή η παράσταση επρόκειτο να ξεπεράσει κάθε προηγούμενο. Η Ντεπί Μαρτέν ήταν έτοιμη να κατακτήσει το Παρίσι. Οι τσέπες του θα γέμιζαν όπως ποτέ άλλοτε!

Το πρώτο μέρος είχε δικαιώσει κάθε προσδοκία. Η Ντεπί ήταν συγκλονιστική, αψεγάδιαστη. Ακόμα και ο ίδιος είχε πιάσει τον εαυτό του να την παρακολουθεί με κομμένη την ανάσα. Η φωνή της, η έκφρασή της, το πάθος της. Ο λιτός φωτισμός που η ίδια είχε επιβάλει ενίσχυε απλώς το μεγαλείο της. Το μεγαλείο ενός ταλέντου ανεπανάληπτου, που δεν ήταν ακόμα ούτε είκοσι πέντε χρονών.

Όταν η αυλαία έπεσε για διάλειμμα, η έξαψη του πλήθους πλημμύρισε τον αέρα. Το χειροκρότημα κράτησε για ώρα μπροστά στο κατεβαμένο βελούδινο πανί και μετά το πλήθος μετακινήθηκε προς το φουαγέ, όπου άναψαν τα πρώτα τσιγάρα και φούντωσαν τα ενθουσιώδη σχόλια. Το δεύτερο μέρος αναμενόταν ακόμα πιο συναρπαστικό. Με τη συμμετοχή του μπαλέτου που η ίδια η Ντεπί είχε διαλέξει και εκπαιδεύσει, τα φανταχτερά κοστούμια, δημιουργία του μετρ Κοτιγιόν ειδικά για την παράσταση, και τα ολοκαίνουργια μουσικά κομμάτια, η πρεμιέρα της Ντεπί προβλεπόταν να κλείσει ως το μεγαλύτερο θεατρικό γεγονός της χρονιάς. Οι καλλιτεχνικοί συντάκτες είχαν ήδη ετοιμάσει τους διθυράμβους τους: «Η Ντεπί Μαρτέν συγκλονίζει το Παρίσι».

Και μετά χτύπησε το κουδούνι. Μία, δύο, τρεις. Και όλοι γύρισαν ανυπόμονοι στις θέσεις τους καρφώνοντας τα μάτια στην πορφυρή αυλαία.

Μα αυτή έμενε ακίνητη. Και πέρασε έτσι μία ώρα.

Σιγά σιγά η υπομονή εξαντλήθηκε στην πλατεία του θεάτρου και το πλήθος έχασε κάθε ίχνος καλής διάθεσης. Η ανυπομονησία, η ολοένα αυξανόμενη από την αποπνικτική ζέστη και την έλλειψη εξαερισμού, δεν άργησε να γίνει αγανάκτηση. Ακούστηκαν οι πρώτες διαμαρτυρίες που γρήγορα μετατράπηκαν σε έντονες αποδοκιμασίες και σε καβγάδες. Κάποιοι θερμόαιμοι προσπάθησαν να εισβάλουν στα παρασκήνια για να ανακαλύψουν την αιτία της καθυστέρησης, ενώ οι ταξιθέτριες προσπαθούσαν, μάταια, να επαναφέρουν την τάξη.

Ο μεσιέ Κλοπάρντ το αποφάσισε. Δεν είχε νόημα να αναβάλει άλλο το αναπόφευκτο. Μαζεύοντας όλο του το κουράγιο, βγήκε από την κουίντα στη σκηνή. Στάθηκε ευθυτενής με το ριγέ μεταξωτό κοστούμι και το παχύ μουστάκι του μπροστά από την την αυλαία και κουνώντας αποφασιστικά τα χέρια του κατάφερε να επιβάλλει κάποια ησυχία. Καθάρισε αμήχανα τον λαιμό του και ξεκίνησε:

«Αγαπητοί μας θεατές. Με απόλυτη συντριβή πρέπει να σας ανακοινώσω ότι η αποψινή παράσταση ματαιώνεται. Στην έξοδο θα λάβετε όλοι το αντίτιμο του εισιτηρίου σας».

Τα λόγια του υποδέχτηκαν φωνές και γιουχαϊσμάτα. Σύντομα ολόκληρη η πλατεία σειόταν από αποδοκιμασία. Κάποιοι θεατές σηκώθηκαν από τις θέσεις τους με άγριες διαθέσεις. Κάποιοι άλλοι τους συγκράτησαν, αλλά και οι ψυχραιμότεροι ζητούσαν επιτακτικά μια εξήγηση.

Ο μεσιέ Κλοπάρντ, αναγνωρίζοντας ότι είχε χάσει τον έλεγχο της κατάστασης, δεν είχε παρά μία επιλογή: να πει την αλήθεια. Καθάρισε ξανά τον λαιμό του και ανακοίνωσε με μια κάπως στριγκή φωνή:

«Η Ντεπί Μαρτέν εξαφανίστηκε. Εδώ και μία ώρα η τύχη της αγνοείται».

Βασιλική

Ικαρία, 1935

Η Βασιλική άπλωσε τη ματιά της στην απεραντοσύνη. Είχε σκαρφαλώσει επίτηδες στο σημείο όπου μπορούσες να δεις καλύτερα τη θάλασσα, πίσω από τα ψηλά βράχια του νησιού της και την ομίχλη της χαραυγής. Δεν ήταν και τόσο μακριά στην πραγματικότητα. Μιάμιση ώρα με το μουλάρι μέχρι τον Εύδηλο, πολύ λιγότερο για τους τυχερούς που διέθεταν άλογο.

Η Βασιλική είχε πάνω από τρεις μήνες να κατέβει από το χωριό της στην παραλία. Άλλοτε δεν θα την ένοιαζε, ήταν ευτυχισμένη στον τόπο της. Ήταν κομμάτι του. Αγαπούσε τα πέτρινα σπίτια, τα χωμάτινα μονοπάτια, την απέραντη ξαστεριά και το νωχελικό κελάρυσμα της βρύσης, όταν πήγαινε αργά το βράδυ να πλύνει με την ησυχία της, χωρίς την ενοχλητική παρουσία των κοριτσιών του χωριού που φλυαρούσαν και ρωτούσαν επίμονα.

«Καλέ, εσύ ποιον θα παντρευτείς; Σου τάξανε κανένα; Θα έρθεις στο πανηγύρι; Θα είναι και ο Γαβρήλος ο Μακρής, ο πατέρας του έχει δικό του όλο τον Άγιο Κήρυκο, τυχερή όποια τον πάρει. Σίγουρα εσύ θα είσαι η πρώτη στον χορό», της έλεγαν περιπαικτικά και την κοιτούσαν προκλητικά μέσ' από τα φρεσκοπλυμένα ρούχα.

Της ήταν ανυπόφορες, και οι ίδιες και οι κουβέντες τους.

Ευτυχώς είχε τα ζώα της στη σtάνη τους στο βουνό. Εκεί ήταν το καταφύγιό της. Ξάπλωνε στο χορτάρι και άφηνε τον ήλιο να χορεύει στο πρόσωπό της. Ανάσαινε τις μυρωδιές της γης, την ξινή και ζεστή μυρωδιά από το μαλλί των κατοικιών της. Ανέβαινε στους πιο απόκρημνους βράχους και γύμνωνε τις συκιές σκαρφαλώνοντας με ευκολία στα κλαριά τους. Μερικές μέρες δεν γύριζε καν στο σπίτι για φαγητό. Η μάνα της, με πέντε στόματα να θρέψει και άλλα τόσα να πλύνει και να νοικοκυρέψει, λίγη σημασία έδινε αν η Βασιλική εμφανιζόταν το μεσημέρι στο οικογενειακό τραπέζι.

Όλα αυτά μέχρι πριν από τρεις μήνες. Από κείνη τη ζεστή μαγιάτικη βραδιά, στη χάση του φεγγαριού, όταν στο χωριό της εμφανίστηκε ο Αντώνης.

Μπήκε δειλά στο καφενείο, τόσο γλομός, τόσο κωμικά αταίριαστος με το καφέ κοστούμι του, τη δικηγορική του τσάντα και τα καλογουαλισμένα του παπούτσια. Έψαχνε να βρει τον κοινοτάρχη, τον Ευαγγέλου, του είχαν πει ότι τα βράδια παίζει δηλωτή στο καφενείο στα Κοσοίκια. Πήρε κι αυτός το μουλάρι, πλήρωσε τριπλά γιατί τον έκοψε για λιμοκοντόρο ο Λάμπης, που μια ζωή κουτοπόνηρος ήταν, και κατέφθασε. Ο Σταύρος που είχε το καφενείο τον κράτησε για τσίπουρα, ο κοινοτάρχης θα ερχόταν όπου να 'ναι, τον περιμένανε.

Κάποτε εμφανίστηκε και ο Ευαγγέλου. Με τη φαρδιά κοιλιά και το μόνιμο χαμόγελο, άνθρωπος ευχαριστημένος με τον εαυτό του. Πήρε τον Αντώνη παράμερα και μιλήσανε ώρα πολλή, ποιος να ξέρει για ποιο ζήτημα. Ανταλλάξανε και κάτι χαρτιά και μετά ο Αντώνης βγήκε από το καφενείο στην έρημη νύχτα. Και τότε αντίκρισε τη Βασιλική.

Εκείνη έκανε μια από τις συνηθισμένες της βόλτες κάτω από τα αστέρια. Ήταν μια νύχτα ξάστερη, εκείνος όμως κεραυνο-

βολήθηκε. Ήταν το τελευταίο που περίμενε στο απόκρημνο χωριό της Ικαρίας και στη ζωή του ολόκληρη.

Εκείνη τη νύχτα η Βασιλική δεν γύρισε στο σπίτι. Η μάνα της δεν το πρόσεξε. Το κατάλαβε δυο μήνες αργότερα, όταν ο λαιμός της Βασιλικής στρογγύλεψε και το στήθος της θέριψε. Τότε αναζήτησε τον ένοχο ανάμεσα στους γιους του χωριού. Σιωπηλά και μυστικά, να μη γίνει το κακό γνωστό.

Η Βασιλική δεν ανησυχούσε. Ήξερε ότι εκείνος θα γυρνούσε. Της το είχε πει με τη βαθιά φωνή του κρατώντας της σφιχτά το χέρι. Είχε πολύ σοβαρά πράγματα να τακτοποιήσει, της είχε εξηγήσει. Και μετά θα γύριζε.

Ελένη

Αθήνα, 1935

Η Ελένη στερέωσε το καπέλο στα ξανθά κυματιστά μαλλιά της κι έσκυψε προς τον καθρέφτη για να ελέγξει το αποτέλεσμα. Χαμογέλασε ευχαριστημένη. Έριξε μια τελευταία ματιά στο μακιγιάζ της κι έβαλε δυο σταγόνες από το άρωμά της στη βάση του λαιμού. Ο συνοδός της λάτρευε το άρωμά της, θα του έκανε λοιπόν αυτή τη χάρη. Δεν ήταν η μόνη έκπληξη που του είχε ετοιμάσει, απόψε βρισκόταν σε πολύ καλή διάθεση. Έστρωσε στους ώμους τη γούνινη ετόλ και φόρεσε τα γάντια της. Υπολόγισε ότι είχε αργήσει περίπου είκοσι λεπτά. Δεν ένιωσε καμιά βιασύνη. Μπορούσε να την περιμένει όσο χρειαζόταν, η αργοπορία της θα αύξανε απλώς την ανυπομονησία του. Ήδη του είχε κάνει μεγάλη παραχώρηση, όταν είχε δεχτεί να γιορτάσει το ρεβεγιόν μαζί του. Αναρωτήθηκε αν θα έπρεπε να φορέσει τα κρεμαστά σκουλαρίκια με τα σμαράγδια που της είχε δωρίσει τα Χριστούγεννα. Θα τον έκανε πολύ εντυχισμένο, αν του έκανε αυτή την τιμή. Τα έβγαλε από το συρτάρι και τα κράτησε μπροστά στο πρόσωπό της. Όπως το είχε φανταστεί, το αστραφτερό πράσινο των σμαραγδιών δεν ταίριαζε καθόλου με το βαθύ γαλάζιο των ματιών της. Τα έβαλε πάλι στο κουτί τους. Θα τα χάριζε στην Τασία για να τα προσθέσει στην προίκα της.

Βγήκε από την κάμαρά της και κατέβηκε στο ισόγειο. Η Τασία έτρεξε προς το μέρος της κρατώντας έναν φάκελο.

«Κυρία Ελένη, τηλεγράφημα από τον κύριο, μόλις τώρα έφτασε, ετοιμαζόμουν να σας το φέρω επάνω», είπε χαρούμενα η νεαρή υπηρέτρια και της παρέδωσε με δέος το πολύτιμο χαρτί.

Η Ελένη το ξεδίπλωσε και διάβασε:

«Όλα βαίνουν καλώς. Παραμονή εις Κονσταντία έναν ακόμη μήνα. Πάντα δούλος της αγάπης σου. Στοπ».

Έφερε αργά το τηλεγράφημα στα χείλη της. Ύστερα άνοιξε το τσαντάκι της και το έβαλε μέσα, σημαδεμένο από το κόκκινο κραγιόν της. Έτρεφε μεγάλη αγάπη για τον σύζυγό της, όπως κι εκείνος γι' αυτήν. Η σχέση τους μετρούσε ήδη δεκατέσσερα χρόνια ευτυχίας και αρμονικής συμβίωσης. Και αλληλοκατανόησης.

Κατέβηκε τα μαρμάρινα σκαλοπάτια προς την εξώπορτα. Το τριώροφο που αποτελούσε την κατοικία τους, δώρο του συζύγου της για τα δέκα χρόνια του γάμου τους, δέσποζε πάνω από την πλατεία Φιλικής Εταιρείας. Ήταν ιδέα της Ελένης να εγκατασταθούν στο Κολωνάκι. Ο πατέρας της, ως επιφανής πολιτικός, είχε συμφωνήσει ότι η αυτή η νέα διεύθυνση ταίριαζε απόλυτα και στη θέση και στην προσωπικότητά της. Της είχε δώσει την άδεια να εγκαταλείψει το προικώο της στην Ακρόπολη και της είχε βρει έναν από τους πιο φημισμένους αρχιτέκτονες των Αθηνών για να σχεδιάσει τη νέα της κατοικία. Η Ελένη είχε εντυπωσιαστεί βαθιά από την τέχνη της αρχιτεκτονικής και είχε αφιερώσει όλο τον χρόνο και το πάθος της στα σχέδια του σπιτιού και στον νεαρό ταλαντούχο αρχιτέκτονα.

Όταν το αρχοντικό ολοκληρώθηκε, η Ελένη διοργάνωσε μια υπέρλαμπρη δεξίωση όπου το παρουσίασε στην αριστοκρατική ελίτ, εντυπωσιάζοντας τους πάντες. Το ίδιο βράδυ αποχαι-

ρέτησε για πάντα τον νεαρό αρχιτέκτονα, που μετανάστευσε απαρηγόρητος στο Βερολίνο, αρνούμενος να δεχτεί οποιαδήποτε από τις ατελείωτες επαγγελματικές προτάσεις που ακολούθησαν.

Άνοιξε την πόρτα και χαμογέλασε αντικρίζοντας τα χρώματα του δειλινού. Στο απέναντι πεζοδρόμιο ήταν παρκαρισμένο το αστραφτερό αυτοκίνητο. Ο συνοδός της, όμορφος και κομψο-ντυμένος, περίμενε καρτερικά στηριγμένος στο καπό. Μόλις την είδε έσπευσε να την προϋπαντήσει και να της ανοίξει την πόρτα. Θα προτιμούσε να την περιμένει στο σαλόνι του σπιτιού της, όχι στο αυτοκίνητό του, παρέα με τον σοφέρ, και της το ζητούσε συχνά, η Ελένη όμως ήταν ανένδοτη. Ο μοναδικός άντρας που θα περνούσε ποτέ το κατώφλι της ήταν ο νόμιμος σύζυγός της. Σ' εκείνον ανήκε και το σπίτι και η ίδια. Κι αυτό δεν θα άλλαζε ποτέ. Ό,τι και αν συνέβαινε.

Αντώνης

Ο Αντώνης περπατούσε στη στολισμένη οδό Σταδίου όσο μπορούσε πιο γρήγορα. Το επέβαλε η αργοπορία του και η παγωνιά που του τρυπούσε τα κόκαλα μέσ' από το λεπτό σακάκι του. Από τη δεξιά του τσέπη περίσσευε ένα τυλιγμένο μπουκάλι βερμούτ, η συνεισφορά του στο αποψινό πρωτοχρονιάτικο πάρτι. Ο Ανδρέας Λάμπρου είχε αποφασίσει φέτος να το διοργανώσει στο ολοκαίνουργιο δικηγορικό του γραφείο.

«Για γούρι», είχε πει.

Δεν είχε ανάγκη από γούρια, οι δουλειές του πήγαιναν ήδη θαυμάσια. Οι γνωριμίες του πατέρα του και η αστραφτερή του προσωπικότητα αρκούσαν και με το παραπάνω για να μαζευτεί στο γραφείο του η μισή πελατεία της Αθήνας. Κι ας μη σκάμπαζε και πολλά πολλά από νομικά. Ο Αντώνης θυμήθηκε με ένα λοξό χαμόγελο την εποχή που προσπαθούσε με τις ώρες να εξηγήσει στον Ανδρέα τις ερμηνείες των νόμων, όσο εκείνος προτιμούσε να ξεφυλλίζει άσεμνα περιοδικά, επιμελώς καμουφλαρισμένα με μπλε κάλυμμα, ώστε να περνάνε για εγχειρίδια του πανεπιστημίου στα ανυποψίαστα μάτια της κυρα-Αλέκας, της οικιακής βοηθού.

Ωστόσο, όσο μέτριος κι αν υπήρξε ο Λάμπρου ως φοιτητής, ως φίλος υπήρξε εξαιρετικός. Και τότε και τώρα. Νοιαζόταν ειλικρινά για τον «Παπαστράτο», όπως τον αποκαλούσε περιπαι-

κτικά. Το παρατσούκλι αυτό του το είχε κολλήσει όταν έμαθε τον τρόπο με τον οποίο είχε έρθει από το Αγρίνιο στην Αθήνα για να φοιτήσει στη Νομική, κρυμμένος μέσα σε ένα φορτίο καπνά του Παπαστράτου. Για τον Αντώνη, που δεν είχε κανένα, η φιλία αυτή ήταν το σπουδαιότερο στήριγμα στη ζωή του.

Έφτασε στο ανακαινισμένο κτίριο του πρωτοδικείου κι έστριψε δεξιά στην οδό Σανταρόζα. Το γραφείο βρισκόταν στο νούμερο 5, σε λίγα λεπτά θα ήταν εκεί. Τα βήματά του αντηχούσαν ρυθμικά στο πλακόστρωτο. Πλησίαζαν μεσάνυχτα, όλος ο κόσμος ήταν πια μαζεμένος σε κάποιο σπίτι, περιμένοντας τη μεγάλη στιγμή του εορτασμού. Ήλπιζε να προλάβει, δεν ήθελε να τον βρει ο καινούργιος χρόνος μόνο του στον δρόμο.

Βασιλική

Η Βασιλική αφουγκραζόταν τα κύματα με τα μάτια κλειστά. Από την έντασή τους και τη φορά του ανέμου μπορούσε να μαντέψει πως κόντευαν μεσάνυχτα. Δεν ήταν εύκολο να κρατάς την αίσθηση του χρόνου όταν είσαι για τόσο καιρό μόνος. Ακόμα και για κάποιον που ήξερε να διαβάξει τη φύση όπως εκείνη. Αναδεύτηκε στο σκληρό κρεβάτι για να βολευτεί καλύτερα. Τελευταία πονούσε πιο συχνά, δεν μπορούσε να βρει ησυχία, μήτε όρθια, μήτε ξαπλωτή. Έπρεπε να το πει στη μάνα όταν θα ξαναρχόταν.

Μια παγωμένη ριπή ανέμου πέρασε σφυρίζοντας από το μικρό αφύλακτο παράθυρο και η Βασιλική ανατρίχιασε και τυλίχτηκε πιο σφιχτά στη μάλλινη κουβέρτα της. Γύρισε θλιμμένα προς το μπαούλο. Δεν γινόταν να το αποφεύγει άλλο, ο Δεκέμβρης είχε φτάσει στο τέλος του και το κρύο είχε γίνει αφόρητο. Θα αναγκαζόταν να βγάλει και την άλλη κουβέρτα. Την καλή. Εκείνη που της είχε πλέξει κάποτε η γιαγιά με το βελονάκι για την προίκα της, από άσπρο χνουδωτό μαλλί και λευκή δαντέλα. Άλλες κουβέρτες δεν περίσσευαν στο σπίτι κι έτσι η μάνα είχε αναγκαστεί να βάλει χέρι στα προικιά.

«Θα σου χρειαστεί», ήταν το μόνο που είπε, και την έχωσε βιαστικά στο μπαούλο.

Η Βασιλική ήξερε τι σήμαινε αυτό. Οι ελπίδες της μάνας

για γάμο της πρωτότοκής της είχαν σβήσει. Πριν από λίγους μήνες δεν θα την ένοιαζε καθόλου αυτό, ίσως μάλιστα να την ξαλάφρωνε. Θα χάριζε τα υπόλοιπα προικιά στην αδερφή της και θα έτρεχε αμέριμνη στο βουνό, θα απολάμβανε την ατελείωτη ελευθερία της και θα άφηνε τις άλλες να ανησυχούν για δαντέλες και γαμπρούς.

Αλλά τώρα όλα είχαν αλλάξει. Και για πρώτη φορά η Βασιλική είχε καταλάβει πόσο τα ποθούσε στ' αλήθεια όλα αυτά, και τις δαντέλες και τα προικιά και τις χαρές, τον γάμο και τις μουσικές. Και τη δόξα και την τιμή. Που δεν τα είχε πια.

Στο χωριό δεν είχαν μάθει ακόμα τα ρεζιλίκια της. Η μάνα είχε καταφέρει να τη φυγαδεύσει πριν την πάρουν χαμπάρι οι κουτσομπόλες. Έπιασε την κυρα-Αλέκα, τη μεγαλύτερη από δαύτες, και την παραπλάνησε με την ιστορία ότι θα έστελνε τη Βασιλική στη Ρόδο να βοηθήσει τη συννυφάδα της με τα δίδυμα. Συμφώνησε η κυρα-Αλέκα, όλο ύφος και επισημότητα.

«Άμα χρειάζονται χέρια, Μαρिγώ, να τη στείλεις. Κι άμα είναι το τυχερό της, μπορεί και να το παντρέψουμε το κορίτσι μας στη Ρόδο».

Δεν θα την παντρεύανε στη Ρόδο τη Βασιλική. Δεν θα την παντρεύανε πουθενά. Γιατί αυτός που ήταν να την πάρει δεν έλεγε να εμφανιστεί. Όσο κι αν η Βασιλική περνούσε τις μέρες της σκαρφαλωμένη στον πιο ψηλό τον βράχο μετρώντας τους μήνες της υπόσχεσής του και την κοιλιά της που μεγάλωνε. Όσο κι αν ikέτευε τη μάνα να περιμένουν, μόνο για λίγο ακόμη.

Όσπου μια Τετάρτη μεσημέρι, φόρτωσε η μάνα τη Βασιλική στο μουλάρι, παρέα με το μπαούλο και τις αποκαμωμένες διαμαρτυρίες της. Και η Βασιλική κατάλαβε πια ότι όλα είχαν τελειώσει. Έσκυψε το κεφάλι κι ακολούθησε τη μάνα αδιαμαρτύρητα. Κι ας σπάραζαν τα αδέρφια της που το πίστεψαν πως

θα πήγαινε στη Ρόδο, κι ας έσπαγε η καρδιά της που δεν θα ξανάβλεπε ποτέ πια τον Αντώνη.

Το βαπόρι για Ρόδο έπιανε λιμάνι το χάραμα, θα έκαναν τη διαδρομή με την ηουχία τους και μετά η μάνα θα έμενε μαζί της για να την ξεπροβοδίσει. Έτσι ήξερε το χωριό. Στην πραγματικότητα, ξεκίνησαν τέτοια ώρα επίτηδες, για να μην ανταμώσουν άνθρωπο στον δρόμο. Και τι άνθρωπο να ανταμώσουν δηλαδή, που έλιωνε η πέτρα αυγουσιάτικα κάτω από τον καυτό ήλιο του μεσημεριού και κόλλαγε το ρούχο από τη θαλασσινή υγρασία. Περπάτησαν έτσι για ώρες, σκυφτές και ζεματισμένες, όταν, αφού η μάνα βεβαιώθηκε ότι δεν τους ακολουθούσε κανείς, έστριψε απότομα και οδήγησε το μουλάρι βαθιά μες στα χωράφια. Συνέχισαν για λίγη ώρα πατώντας ανάμεσα σε ξεραμένα γαιΐδουράγκαθα και τρομαγμένα φίδια, μέχρι που έφτασαν στην ερειπωμένη στάνη του Σταύρακα. Την είχε παρατήσει, θα 'ταν πέντε χρόνια, τότε που τον κυνήγησαν από το νησί για χαρτοκλέφτη. Ξεπέζεψε εκεί τη Βασιλική και κάθισαν μαζί στο χώμα. Μοιράστηκαν λίγο ψωμί, ντομάτα και κρεμμύδι κι έμειναν έως το βράδυ, ακίνητες και αμίλητες. Η Μαριγώ φοβόταν μήπως τις πάρει κάνα μάτι. Η Βασιλική φοβόταν τη μάνα της και τη βαριά σιωπή της. Δεν τόλμησε κι εκείνη να πει λέξη. Σαν νύχτωσε για τα καλά, τότε μόνο η μάνα σάλειψε. Φόρτωσε πάλι στο μουλάρι τη θυγατέρα της και το μπαούλο και τραβήξανε ανηφορικά μέσ' από τα χωράφια. Τα ελαφρά βήματά της ακολουθούσαν κάποιο τυφλό μονοπάτι, μιας και φως δεν έφτανε από πουθενά.

Καθώς η Βασιλική κοιτούσε τον ξάστερο ουρανό, σκέφτηκε πόσο ίδια ήταν ετούτη η νύχτα με εκείνη, την αλησμόνητη, που είδε μπροστά της τον Αντώνη.

Δεν μπορούσε να εξηγήσει τι ήταν αυτό που ένιωσε με το

που τον αντίκρισε. Δεν τον περίμενε, δεν τον έψαχνε, δεν αναζητούσε τίποτα. Όταν όμως τον κοίταξε, την πλημμύρισε μια αγαλλίαση, μια γλυκιά αίσθηση ότι είχε φτάσει στον προορισμό της. Όλα έγιναν τόσο εύκολα, τόσο φυσικά. Δεν ένιωσε ντροπή, ούτε φόβο. Δεν υπήρχε τίποτα το αμαρτωλό ανάμεσά τους. Κι εκείνος είχε νιώσει το ίδιο, το ήξερε. Το ήξερε ότι ήταν δικός της. Αλλά δεν μπορούσε να καταλάβει γιατί δεν είχε γυρίσει.

Πριν από το ξημέρωμα έφτασαν στην πλαγιά. Ένα εύφορο βοσκοτόπι, κρεμασμένο πάνω από τη θάλασσα. Κάποτε, τις καλές εποχές, ο παππούς έβοσκε εκεί μεγάλα κοπάδια. Τα φρόντιζε ολομόναχος, του άρεσε η μοναξιά του. Για να προστατευτεί από τη λύσσα του καιρού, είχε σκαρώσει ένα πέτρινο κτίσμα με ένα μοναδικό δωμάτιο, ένα μικρό παράθυρο και μια ξύλινη πόρτα, που κρεμόταν τώρα ξεχαρβαλωμένη από τους σκουριασμένους μεντεσέδες της.

Αυτό το πέτρινο κελί ήταν η λύση που είχε βρει η κυρα-Μαριγώ, για να σώσει την τιμή της Βασιλικής και το όνομα του μακαρίτη του άντρα της. Το κορίτσι θα έμενε εκεί μέχρι να γεννήσει. Και, αν το παιδί ζούσε, θα το έπαιρνε η μαμή, που είχε γνωστούς στην Αθήνα. Της είχε υποσχεθεί ότι θα του έβρισκε μια καλή οικογένεια, υπήρχαν πολλές κυρίες του καλού κόσμου που δεν είχαν παιδιά και λαχταρούσαν ένα μωρό. Δεν ήταν η πρώτη φορά που η μαμή έκανε τέτοια κανονίσματα.

Και μετά η Βασιλική θα επέστρεφε. Την ήξερε καλά η κυρα-Μαριγώ την κόρη της, δεν θα συνερχόταν. Θα γύριζε μισοτρελη στο χωριό και θαμίλαγε πια μονάχα με τις κατσίκες της. Έτσι είχε γίνει και με τη μακαρίτισσα την αδερφή της πεθεράς της, έτσι και με την κόρη του Γιάννη του μεθύστακα, που είχε κι αυτή πολλά πάρε δώσε με τη μαμή. Ήταν όμως προτιμότερο από τη διαπόμπευση. Η οικογένεια θα κρατούσε το κεφάλι

ψηλά. Η μικρότερή της θα μπορούσε να παντρευτεί, και τα αγόρια της θα μπορούσαν ακόμα να αξιώσουν μια καλή τύχη.

Μπήκε η μάνα μέσα στο πέτρινο κελί και πάλεψε ακούραστα με τα στοιχεία της φύσης που το είχαν καταλάβει. Το ξεχορτάριασε, το καθάρισε, το έτριψε, το έλαμψε, βόλεψε το κανάτι με το νερό και το σακί με τα τρόφιμα, και ψευτοκάρφωσε την πόρτα. Ύστερα έφυγε. Έδωσε ένα φιλί στο μέτωπο της πρωτότοκής της και ανέβηκε στο μουλάρι. Η Βασιλική δεν τη ρώτησε πότε θα ξαναρχόταν. Φοβόταν ότι δε θα γύριζε ποτέ και τρώμαζε να το ακούσει. Απόμεινε βουβή να κοιτάζει την πλάτη της μάνας να απομακρύνεται. Κι ένιωσε τόσο μικρή. Και τόσο μόνη.

Σηκώθηκε με κόπο κι άνοιξε το μπαούλο. Η λευκή κουβέρτα ήταν εκεί, διπλωμένη με φροντίδα. Την έβγαλε και την άπλωσε στο κρεβάτι θαυμάζοντας το αφράτο, απαλό μαλλί και την περίτεχνη δαντέλα. Θυμήθηκε με συγκίνηση τη γιαγιά της, και τη χαρά που είχαν κάνει οι δυο τους τη μέρα που της την είχε δώσει, τυλιγμένη σε αρωματισμένο βαμβακερό πανί. Η γιαγιά την είχε πλέξει με ευχές και προσευχές, για να σκεπάσει μια μέρα την ευτυχία της μ' εκείνον που θα διάλεγε για άντρα της. Κι η Βασιλική είχε διαλέξει τον Αντώνη με όλη της την ψυχή. Μα εκείνος την είχε πια ξεχάσει.

Τυλίχτηκε με το προικίο που δεν είχε αξιωθεί να στρωθεί σε νυφικό κρεβάτι και κατάφερε επιτέλους να ζεσταθεί. Όταν αποκοιμήθηκε, το πρόσωπό της ήταν μουσκεμένο από δάκρυα.

Γέλια και χαρές αντήχησαν από τα γύρω χωριά. Κάτω στον Εύδηλο η σειρήνα του βαποριού σφύριξε χαρούμενα. Οι καμπάνες μπήκαν στο χορό με ορμή. Η Ικαρία υποδεχόταν την πρωτοχρονιά του 1936.